

Eduskunnan sivistysvaliokunta

SiV@eduskunta.fi

Asia: HE 173/2020 vp Hallituksen esitys oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Yleistä

SLO ry kannattaa oppivelvollisuuden laajentamista. Perusteena tälle on se, että meidän on kansana ja valtiona tehtävä kaikkemme, jotta perusopetuksen jälkeen ei syntyisi koulutuksellista pudokkuutta, joka voi johtaa myös täydelliseen irtaantumiseen yhteiskunnasta, mikä on jo inhimillisestikin traagista. Ilman toisen asteen tutkintoa ei nyt eikä tulevaisuudessa ole juurikaan mahdollisuuksia työllistyä.

Inhimilliset tekijät ovat merkittävässä roolissa. Tutkimukset osoittavat, että parantuneen työllisyyden ja pidentyneiden työurien lisäksi toisen asteen suorittaminen lisää hyvinvointia, terveyttä ja pienentää syrjäytymisriskiä sekä riskiä syyllistyä rikoksiin.

Hallituksen esitys sisältää monia kannatettavia rakenteellisia ja muita uudistuksia, eikä kyse ole vain mekaanisesta oppivelvollisuuden pidennyksestä siihen asti, kunnes opiskelija täyttää 18-vuotta. Maksutonta toista astetta SLO ei kannata esitetyssä muodossa, vaan sitä pitää rajata, jotta koko kasvatuksen ja koulutuksen alueen perusrahoitusta voidaan parantaa. On syytä tarkastella esimerkiksi koulumatkatukea ja muita välineellisiä rahoituksia.

Huomioon otettavia seikkoja oppivelvollisuuden pidentämisessä

Oppivelvollisuuden pidentäminen 18 vuoteen ei välttämättä edellytä laajaa, yli neljän vuoden pituista oikeutta maksuttomiin matkoihin toisella asteella.

Esitämme maksuttomuutta rajattavaksi maksuttomien koulumatkojen sekä majoitus- ja matkakorvausten osalta sen vuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 18 vuotta.

Maksuttomuuteen sisältyy korjaustarpeita sekä monia epävarmuustekijöitä, minkä vuoksi on ensin aloitettava rajatummalla maksuttomuudella ja arvioitava sen vaikutuksia.

SLO ry:n mielestä ne nuoret, jotka ovat nyt jääneet ilman toisen asteen tutkintoa tai suorittaneet sen heikoin arvosanoin, tarvitsevat enemmän lähiopetusta, tukiopetusta, erityisopetusta, ohjausta ja opiskeluhuollon palveluita sekä lisäksi erilaisia yksilöllisiä opinpolkua.

Nämä toimet puuttuvat esityksestä opinto-ohjausta koskevia uudistuksia lukuun ottamatta. Ehdotammekin, että näiden asioiden resurssointia tarkastellaan uudelleen ja rahoitusta haetaan muun muassa edellä mainitusta koulumatkatuesta.

On tärkeää varmistaa, että jokaisessa kunnassa, joka järjestää toisen asteen opetusta on riittävä määrä oppilashuoltoa. Kunnilla pitää olla itsellään omaa moniammatillista tukea tarjottavana. Hyvinvointialueen tai muun vastaavan järjestämänä, voi tuen saaminen heikentyä organisatorisista syistä.

Kuntien tiukassa taloudellisessa tilanteessa, on myös vaarana, että oppilaitosten ja opettajien mahdollisuuksia hankkia laadukkaimpia opetusmateriaaleja kavennetaan. On pelättävissä, että koulutuksen järjestäjä alkaa enemmän määräämään oppi- ja opetusmateriaalien hankinnan taloudellisten perusteiden mukaan.

Perusopetuksen huomioiminen

Oppivelvollisuuden laajentaminen on vain yksi keino uudistaa kasvatuksen ja koulutuksen vaikuttavuutta, niin yksilön kuin yhteiskunnan tasolla. Yhtä merkittävää ellei jopa merkityksellisempää on huolehtia lasten ja nuorten koko koulupolun laadullisesta ja määrällisestä kasvatuksesta ja opetuksesta.

Suomelle on erittäin tärkeää, että koko kasvatuksen ja koulutuksen kenttä on riittävästi resursoitu. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että perusrahoituksen tasoa perusopetukseen on korotettava. Suomen Luokanopettajat ry pelkää, että oppivelvollisuuden laajentaminen vaikuttaa negatiivisesti perusopetuksen rahoitukseen ja kehittämiseen. Kuntatalouden yhä heikentyessä, tarvitaan valtiolta vahvoja toimia kuntien koulutuksen järjestämisen rahoittamiseen. Erityisen tärkeää on turvata koulutuksellinen tasa-arvo kotikunnan taloudellisesta tilanteesta riippumatta.

Oppivelvollisuuden pidentyessä on kuitenkin tärkeää muistaa ja ymmärtää varhaisen kouluvaiheen merkitys. Mikäli lapsen kasvua ja oppimista päästään riittävästi tukemaan jo alakouluvaiheessa, pystytään monia kehittymässä olevia ongelmia ehkäisemään.

Suomen Luokanopettajat ry korostaa, että resurssimalla perusopetuksen ryhmäkokoihin ja oppilaille annettavan opetuksen määrään, voidaan ennaltaehkäistä lasten ja nuorten pudokkuutta. Perusopetuksessa tarvitaan enemmän aikaa oppilaille ja enemmän oppilashuollollisia mahdollisuuksia, kuten myös oppimisen tuen uudistamista. Oppilaalla tulee olla omien edellytystensä mukainen oppimisaikka ja -ryhmä.

Opettajien jaksaminen ja täydennyskoulutus

Koko ajan on syytä myös tarkastella opettajien jaksamista eri koulutusasteilla. Ilman motivoituneita ja työssään jaksavia opettajia ei lasten ja nuorten kouluttaminen ja tukeminen onnistu.

Opettajan työn luonne kokee muutoksen toisella asteella niiden opiskelijoiden kautta, joiden motivaatio ja/tai opiskelutaidot ovat puutteelliset. Näiden vaikeuksien tukemiseen, opettajat tarvitsevat täydennyskoulutusta.

Suomen Luokanopettajat ry

Marko Jokinen
Puheenjohtaja

